

HAR TORVSTRÖ NÅGON BETYDELSE I VÅRA DAGAR?

Av kulturingenjören *O. A:son Djurle*, Svenska Mosskulturföreningen Jönköping.
Utdrag av «Svenskt Land».

OVANSTÅENDE FRÅGA kan man utan vidare besvara jakande. Att torvströet alltjämt har en uppgift att fylla i vår lantushållning framgår tydligt nog av den stora efterfrågan på torvströ, som trots relativt höga priser varit rådande de senaste åren. Väderleken under de tvenne sista åren har varit ogynnsam för torvströtillverkning. För dem, som vanligen använda torvströ, känns det alltid som en verklig brist, när man under våtår ej kan få sitt behov av strö fyllt.

Torvströets betydelse är tvåfaldig. Dels användes det som strömedel (bädd) under djuren och dels som uppsamlingsmedel för flytande spillning. Som *strömedel* är torvströ ännu oöverträffat. Det bereder djuren en varm och mjuk bädd, som ej så lätt kommer i oordning eller drages ned i rännstenen, som fallet är med oskuren halm.

Torvströets användbarhet *för tillvaratagande av den flytande djurspillningen* är omtvistad. Frågan om torvströ eller urinbrunn har debatterats under många år. Danska försök ha visat, att man har helt små kväveförluster att räkna med, då urinen omedelbart skiljes från träcken och förvaras för sig i en sluten behållare. När vid användning av torvströ träck och urin lagras tillsammans, får man betydligt större förluster av kväve under förvaringen. Så långt är saken klar. Och blir det nu ej dyrare att bygga urinbrunn än att anskaffa torvströ, förefaller det naturligt, att man går in för urinbrunn-metoden. Men flera moment tillkomma, som ställa frågan, åtminstone lokalt, i en annan belysning.

Det är ej lätt att övertyga lantmannen om, att urinbrunnen skall vara fullkomligt tät, för att ej ammoniak (kvävet) skall avdunsta. Urinen skall i slutna ledningar föras til brunnen, och uttagningsöppningen skall kunna tillslutas lufttätt. Betydligt lättare är det däremot att vid torvströanvändning åstadkomma en god gödselvård. Det liksom ger sig självt. Urinen skall vid användningen spridas vid sådan tid och på sådant sätt, at den snabbt nedtränger i jorden. I annat fall har man att räkna med ökade kväveförluster. Den får därför vanligen lagras under hela vinterhalvåret, och först på våren kan man köra ut den. Är nu våren kort och brådiskande, såsom ofta i mellersta och norra delarna av landet, kan det ha sina svårigheter att medhinna arbetet. I det södra delarna av landet och ännu mera i Danmark äro förhållandena annorlunda. Vårarna äro längre och vintrarna mildare med ofta otjälad mark, vilket gör, att man där har flera tillfällen, då urinen lämpligen kan spridas.

Med hänsyn till egendomarnas yttre form kan man göra uppdelning mellan slättbygd och skogsbygd. På slättbygden ligger åkerjorden mera samlad, vanligen ej långt från ekonomibyggnaderna. Man har därför ej så långa transporter för gödsel och urin. I skogsbygden däremot

ligga åkrarna mera spridda och ofta avlågset med dåliga tillfartsvägar. Utkörningen av gödseln göres på slädföret under vinterns lopp. Det skulle säkerligen vara en föga angenäm sysselsättning, att här komma skramlande med en urintunna under våren, när markvägarna efter tjälllossningen vanligen äro i mycket dåligt skick. Och skogsbygden har i regel bättre tillgång på strötorv och kan få sitt torvströ till relativt billigt pris. Särskilt är detta möjligt för gårdar, som ha egen torvströsmosse och med eget folk kunna taga upp sitt strö. Fråga är, om det inte för dem är mera ekonomiskt att använda sitt billiga torvströ och ta en liten kväveförlust.

Urinbrunns- och torvströmetoden kan således skärskådas ur flera synpunkter. Otvivelaktigt är den förra metoden den bästa, där den kan tillämpas i sin fullkomlighet. För stora distrikt, framförallt slättbygdsområdena i södra delarna av landet, blir den säkerligen också billigast. Å andra sidan har torvströmetoden och kommer även framdeles att få stor betydelse för gödselvården inom mellersta och norra Sverige och inom skogsbygden överhuvud. Ännu är den rationella gödselvården inom landet i «sitt vardande». Innan moderna urinbrunnar bli anlagda vid gårdarna, har man ingen bättre metod för ett effektivt tillvaratagande av den flytande spillningen. Torvströmetoden är bra, om man än för stora distrikt endast skall räkna den som en etapp på vägen mot fulländningen.

TORVSTRØ I FJØSET

FJØSDRIFT uten torvstrø er dårlig økonomi.

Har De vært i fjøs, hvor nok torvstrø blir brukt?

Har De lagt merke til den friske luft i fjøset, hvor trivelige kuene ser ut, hvor tørt og renslig med skanstillene fulle av torvstrø?

Har De lagt merke til hvordan gjødselhaugen vokser fra dag til dag?

Har De vært i fjøs, hvor ikke torvstrø brukes? Luften kvalm og ammoniakkfylt, utrivelige kuer, møkk spent overalt. Gjødselhaugen vokser sent. Uringjødselen renner vekk. Dette gir tap.

Torvstrø opsuger 8 til 12 ganger sin egen vekt. Har De råd til å undvære det?
